

SKY 408

Sağlık Yönetiminde Etik

2017-2018 Bahar Yarıyılı

Yararlanılan Kaynaklar

- Arslan, M. (2012). İş ve Meslek Ahlakı, Dünya ve Türkiye Örnekleri. Siyasal Kitabevi, 3. baskı, Ankara.
- Aydın, İ. (2012). Yönetmel, Mesleki ve Örgütsel Etik. Pegem Akademi,
- Kutlu, H. A. (2016). Meslek Etiği. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aydın, E. (2006). Tıp Etiği. Güneş Tıp Kitapevleri.
- Kolçak, M. (2012). Meslek Etiği, Seçkin Yayıncılık, 1. baskı.
- Özlü, T. (2005). Hasta Hakları. Timaş Yayınları, İstanbul.
- Sert, G. (2004). Hasta Hakları: Uluslararası Bildirgeler ve Tıp Etiği Çerçevesinde". Babil Yayınları, İstanbul.
- Üstün, Ç. (2002). Tıp Etiği Kavramlarına Giriş. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi yayınları No: 154.
- Demirhan, E.A., Oğuz,Y., Elçioğlu,Ö., Doğan,H. (2000). Klinik Etik. İstanbul.
- Erdemir, D.A., Elçioğlu,Ö. (2000). Tıp Etiği Işığında Hasta-Hekim Hakları. (The Rights of Patient-Physician). Türkiye Klinikleri Yayınevi, Ankara.
- Hatun, Ş. (1999) "Hasta Hakları", İletişim Yayınevi, 1. Basım, İstanbul.
- Başağaoğlu,İ.,Demirhan,E.A. (2003),. Sağlık Sigortası ve Etik Sorunlar. İst, Nobel Tıp Kitabevleri.
- Arslan, M. Kılıç Akıncı, S., Bayhan Karapınar P. (2007). E-İş, E-Devlet, Etik Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Arslan, M. (2007). Etkileşenler. Phoenix Yayınevi.
- Yatkın, A. (2015) Kamuda Etik Yönetimi, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sabuncuoğlu, Z. (2011) İşletme Etiği. Beta Yayınları.

Sağlık Yönetiminde Etik

13. hafta

Sağlık Yönetiminde Etik ve Etik Kurul

SAĞLIK YÖNETİMİNDE ETİK

- Sağlık hizmetlerinde ve sağlık kurumlarında etik konusu üzerinde en genel kabul gören konular :
 - Hizmet sunumu, eğitim ve araştırma faaliyetlerinde yetkinlik
 - Hasta yararı ön planda olmalı
 - Sağlık profesyonelleri ve sağlık kurumları hekim, yönetici ve hissedarların çıkarları için değil, hastaların sağlık gereksinimlerini karşılamak için kurulurlar.

- Sağlık kurumları yöneticisi etiği, kuruma, personele, kendi mesleğine ve topluma karşı üstlendiği görev ve sorumlulukların bir boyutu olarak görmelidir.

■ Etik konular

- Planlama
- Örgütlenme
- Yöneltilme
- Kontrol

gibi temel yönetsel sorumluluklarla ilgili değerlendirmeler yaparken ve kararlar alırken uygulanmalıdır.

- Amerika Sağlık Kurumları Yöneticileri Derneği, sağlık kurumları yöneticilerinin uyması gereken etik kuralları belirlemiştir.
- Bunlar
 - Mesleğin uygulanmasına yönelik kurallar
 - Müşterilere yönelik kurallar
 - Sağlık kurumlarının işleyişine yönelik kurallar
 - Personele yönelik kurallar
 - Topluma yönelik kurallar
 - Çıkar çatışması

Etik Kurul

- Hastanelerde etik kurullar sürdürülmekte olan sağlık hizmetlerinin; insan onuruna, etik değerlere, etik kurallara saygılı, meslek ahlakına uygun bir şekilde yürütülmesi için gereken ortamın yaratılması amacıyla kurulmuştur.

■ Hastane/klinik etik kurulları;

- sağlık çalışanlarına rutin hizmetleri sırasında karşılaştıkları etik ikilemleri çözmede yardımcı olan, etik farkındalık eğitimleri düzenleyen, hastane politikaları ve etik rehberler geliştiren kurumsallaşmış yapılardır.

- Hastane etik kurullarının temelinde bağlı buldukları kurumlarda “hasta odaklı hizmet sunumunu” geliştirmek yatmaktadır.
- Hastane etik kurullarının
 - hastaların esenliğini güvenceye almak ve
 - kurumun sağlık çalışanlarını yasal sorumluluktan korumak gibiiki temel unsuru tanımlanmıştır.

Hastane etik kurulların temel amaçları

1. Kendilerine getirilen konunun etik yönden incelenmesi,
2. Bu durum karşısında alınacak kararı belirleme,
3. Klinik çalışanlarının, hasta ve hasta yakınlarının ilgili konuda eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleridir.

Hastane etik kurullarının işlevleri

- Eğitim kaynağı olmak,
- Klinikte ortaya çıkan sorunlara yol göstermek, çözüm önerileri sunmak,
- Elde bulunan sınırlı kaynakların adaletli kullanımını sağlamak,
- Tedavi edici değeri az olan ya da olmayan bir etkenin denenmesine karar vermek,

- Etik konulu seminerlerde ve toplantılarda danışmanlık ve önderlik etmek,
- Hastaya, hasta yakınlarına ve hastane çalışanlarına gereksinim duydukları konularda danışmanlık yapmak,
- Hastane çalışanlarının birbirleriyle ya da hasta ve hasta yakınlarıyla ilgili olarak yaşadıkları sorunlarda uzlaştırıcı ve yol gösterici olmaktır.

Türkiye’de etik kurulların tarihçesi

- Ülkemizde uluslararası standartlara uygun klinik araştırmalar yapmanın yasal temelleri 29 Ocak 1993 tarihli 21480 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “İlaç Araştırmaları Hakkında Yönetmelik” ile oluşturulmuştur.
- Sağlık Bakanlığı tarafından 1995 yılı sonunda “İyi Klinik Uygulamalar Kılavuzu” ve beraberinde de “İyi Laboratuvar Uygulamaları Kılavuzu” uygulamaya konulmuştur.

- İnsan üzerinde yapılacak araştırmaları etik yönden değerlendirmek üzere, yerel etik kurullar ile Sağlık Bakanlığı bünyesinde **Merkezi Etik Kurul** kurulmuştur.

- *Yönetmeliğe göre; "İnsanlar üzerinde yapılacak her türlü klinik araştırmaya başlamadan önce uygun yerel etik kuruldan, bazı durumlarda da yerel etik kurul aracılığı ile merkezi etik kuruldan izin almak zorunludur"*

- Yerel etik kurul üyeleri en az yedi üyeden oluşur:
 - Üç klinisyen doktor,
 - Bir tıp doktoru farmakolog veya klinik farmakolog,
 - Bir eczacı,
 - Bir biyokimya uzmanı,
 - Bir patolog.

Merkezi etik kurul üyeleri:

- T.C. Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı,
- İlaç-Eczacılık ve Tedavi Hizmetleri Genel Müdürü,
- Bakanlık Hukuk Müşaviri,
- Adli Tıp Kurumu Temsilcisi,
- TEB merkez heyetince seçilmiş bir eczacı,
- Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nce seçilmiş bir infeksiyon hastalıkları uzmanı,
- Türk Diş Hekimleri Birliği Merkez Heyeti'nce seçilmiş bir oral diyagnoz bilim dalı öğretim üyesi diş hekimi,
- Tıp fakültelerinden seçilmiş üç tıp doktoru öğretim üyesi,
- Eczacılık fakültelerinden seçilmiş bir farmasötik kimya, bir farmasötik teknoloji ve bir farmasötik toksikoloji öğretim üyesi,
- Hukuk fakültelerinin ilgili bilim dalından seçilecek bir üye,
- Bakanlık İlaç Ruhsat Komisyonu'ndan seçilmiş bir üye,
- Eğitim hastanesinde görevli bir onkolog, infeksiyon uzmanı, bir kadın-doğum uzmanı.
- Tıp fakültesinde görevli bir hematolog, bir kardiyolog,

- Ülkemizdeki Merkezi (Ulusal) Etik Kurul 23.09.1993 tarih ve 5156 sayılı makam onayı ile oluşmuştur ve Şubat 1994 tarihinde göreve başlamıştır.